

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 592/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **FINNPOINT s.r.o.**, Veľká okružná 17, Žilina, IČO 35 807 717, zastúpenej **RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o.**, Vysoká 2/B, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/91/2023 z 29. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. augusta 2025 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím najvyššieho súdu namietaným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je stranou v spore žalobcu 1 Slovenského pozemkového fondu, Búdková 36, Bratislava, a žalobcu 2 Slovenskej republiky – Slovenského pozemkového fondu proti žalovanému 1 [REDACTED], narodenému [REDACTED], [REDACTED], a proti sťažovateľke v postavení žalovanej 2 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 4C/110/2000.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 4C/110/2000-1305 z 5. apríla 2019 určil, že žalobca 2 je vlastníkom nehnuteľností (uvedených vo výrokovej časti rozsudku), ku ktorým správu vykonáva žalobca 1.

4. Žalobcovia 1 a 2 sa domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemkom, ktorých je ako vlastník zapísaný žalovaný 1 a sťažovateľka ako žalovaná 2, pričom k zmene vlastníckeho práva došlo

z titulu sporných vydržaní, na základe ktorých orgány katastra vykonali zmenu vlastníckeho práva v prospech žalovaného 1.

5. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie uzavrel, že absentuje základná podmienka nevyhnutná pre naplnenie vydržania, keď z PK vložiek vyplýva, že parcely na týchto vložkách boli konfiškované podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch národnej obnovy v znení neskorších predpisov, tieto nehnuteľnosti boli na základe konfiškačných rozhodnutí skonfiškované pôvodným násilne odsunutým pozemkovoknižným vlastníkom „*po odsunutých Nemcoch*“ a vlastnícke právo k nim prešlo na Československý štát. Ako domnelý titul držby, ktorá mala byť spôsobilou pre vydržanie, sa označovalo odovzdanie pozemkov Nemcami, ktoré však nemohlo založiť dobrú vieru u právneho predchodcu žalovaného 1, keďže v čase ujatia sa držby muselo byť právnenému predchodcovi žalovaného 1 ako roľníkovi jasné, že k zavŕšeniu dobrej viery bol v tom čase potrebný zápis príslušného súdu do pozemkovej knihy, k čomu však nedošlo – právny predchodca žalovaných sa teda objektívne nemohol domnievať, že mu pozemky patria, keďže i napriek vojnovým časom bolo vždy nepochybné, že k prevodu vlastníctva je potrebné právoplatné rozhodnutie príslušného súdu.

6. Súd prvej inštancie zastával názor, že žalovaný 1 mal postupovať podľa reštitučných predpisov, čo nevykonal.

7. Súd prvej inštancie dôvodil, že keďže si sťažovateľka odvodzovala vlastnícke právo na základe prevodov uskutočnených od žalovaného 1, tak ani sťažovateľka nemohla nadobudnúť vlastnícke právo, a to vzhľadom na zásadu, v zmysle ktorej nikto nemôže nadobudnúť viac práv, než má sám. Uzavrel, že pred vykonaním inkriminovaného zápisu zmeny vlastníctva pozemkov (na základe osvedčenia vydržania notárskymi zápisnicami) svedčilo vlastníctvo sporných pozemkov práve žalobcovi 2, čo nerozporovali ani žalovaní a vyplýva to aj zo zoznamu poľnohospodárskych nehnuteľností konfiškovaných podľa nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie č. 104/1945 Sb. SNR“) zo 17. októbra 1958.

8. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného 1 a sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 7Co/207/2019 z 28. októbra 2021 výrokom I odvolanie žalovaného 1 proti výroku II rozsudku súdu prvej inštancie odmietol, II. výrokom odvolanie sťažovateľky proti výroku I rozsudku súdu prvej inštancie odmietol, III. výrokom rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalobkyňa 2 je vlastníkom predmetných nehnuteľností, vo zvyšku žalobu žalobkyne 2 zamietol, IV. výrokom rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcu 1 zamietol, V. výrokom žalovanému 1 priznal proti žalobcovi 1 nárok na plnú náhradu trov konania, VI. výrokom sťažovateľke priznal proti žalobcovi 1 nárok na plnú náhradu trov konania, VII. výrokom žalovanému 1 priznal proti žalobkyni 2 nárok na plnú náhradu trov konania a VIII. výrokom žalobkyni 2 a sťažovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal.

9. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7Co/207/2019 z 28. októbra 2021 podali dovolanie žalobkyňa 2 a sťažovateľka.

10. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4Cdo/91/2023 z 29. apríla 2025 rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 7Co/207/2019 z 28. októbra 2021 vo výrokoch III, VII a VIII zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné.

12. Sťažovateľka zastáva názor, že v rámci zdôvodnenia svojho rozhodnutia nemôže najvyšší súd iba citovať paragrafové znenie zákona, resp. sa obmedziť na všeobecné vyhlásenia o zákonnosti postupu a rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ale musí sa presvedčivo vysporiadať so zásadnou argumentáciou účastníka súdneho konania, t. j. zrozumiteľne uviesť, ako ju posúdil a z akých dôvodov ju neakceptoval.

13. Sťažovateľka je presvedčená, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nespĺňa základné atribúty kladené na zdôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže sa vôbec nevysporiadal s viacerými kľúčovými námietkami sťažovateľky uvedenými v dovolaní ústavne konformným spôsobom.

14. Sťažovateľka namieta porušenie § 382 Civilného sporového poriadku. Krajský súd odôvodnil dovolaním napadnutý rozsudok na základe nariadenia ministra spravodlivosti č. 222/1855 r. z. („Uhorský PK poriadok“), teda podľa právneho predpisu, ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol v spore použitý a pritom bol pre rozhodnutie súdu vo veci rozhodujúci. A to bez toho, aby s príslušným ustanovením právneho predpisu doteraz nepoužitého v spore súd strany oboznámil a vyzval ich v zmysle § 382 Civilného sporového poriadku, aby sa vyjadrili k možnému použitiu toho ustanovenia.

15. Sťažovateľka namieta porušenie § 186 Civilného sporového poriadku. Krajský súd odôvodnil dovolaním napadnutý rozsudok na základe uhorského právneho poriadku, čím rozhodol o údajnej výnimke z intabulačného princípu platného do roku 1951, a to bez toho, aby vykonal dokazovanie tohto právneho predpisu, ktorý nie je zverejnený v zbierke zákonov.

16. Sťažovateľka namieta spätnú identifikáciu parciel, ktorá bola vykonaná krajským súdom bez na to určeného technického podkladu vyhotoveného oprávnenou osobou, keď krajský súd vydal rozsudok na základe geometrického plánu č. 111/99 vyhotoveného Ing. Jánom Mrvom-Gep z 15. októbra 1999. Geometrický plán bol vyhotovený na účel obnovenia hraníc pôvodných parciel ku dňu jeho vyhotovenia.

17. Sťažovateľka namieta, že v konaní na okresnom súde došlo k vážnym procesným pochybeniam pri vydaní uznesenia č. k. 4C/110/2000-1201 z 22. januára 2019, ktorým súd pripustil zmenu žaloby.

18. Podľa názoru sťažovateľky intabulačný princíp platný do roku 1951 sa vzťahoval na konfiškačné rozhodnutia vydané podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR v znení nariadenia 64/1946 Sb. SNR. Nadobudnutie vlastníckeho práva štátu z titulu konfiškácie na základe nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. SNR nebolo mimopozemkovknížnym nadobudnutím podľa nariadenia ministra spravodlivosti č. 222/1855 r. z. z 15. decembra 1855.

19. Podľa sťažovateľky krajský súd určil vlastníctvo sporných nehnuteľností v prospech žalobcu 2 aj v prípadoch, kde preukázane na základe žalobcom 1 predložených konfiškačných listín a príslušných PK vložiek, na ktoré konfiškačné rozhodnutia odkazovali, mohlo dôjsť ku konfiškácii iba časti pôvodných pozemkovoknižných pozemkov, a to v dôsledku konfiškácie majetku tej osoby, ktorá bola iba spoluvlastníkom pôvodného pozemku, a nie celej pôvodnej pozemkovoknižnej parcely.

20. Podľa názoru sťažovateľky súd nesprávne právne posúdil vlastníctvo žalobcu 2 k tým sporným nehnuteľnostiam, ktoré nezodpovedajú z dôvodu konfiškácie celých pozemkovoknižných parciel súčasnému stavu. Pokiaľ žalobca 1 predložil súdu konfiškačné listiny, z ktorých vyplýva, že konfiškácia sa týkala majetku iba spoluvlastníka pôvodnej parcely, nemal právny dôvod rozhodnúť, že konfiškovaná bola celá dotknutá pozemkovoknižná parcela.

21. Sťažovateľka namieta, že zmenu žaloby nenavrhol žalobca 2, t. j. nežiadal, aby súd určil, že v návrhu na zmenu žaloby uvedené nehnuteľnosti patria do jeho vlastníctva. Zmenu žaloby navrhol žalobca 1, a to tak, ako keby o zmenu žaloby žiadal sám žalobca 2. Súd v odvolacom konaní, pri ktorom opakoval dokazovanie, aktívnu legitimáciu žalobcu 2 v spore určil bez toho, aby právne ustálil, že v spore bola podaná žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech tretieho a aby právne ustálil, či je takáto žaloba prípustná.

22. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd posúdil absolútnu neplatnosť notárskej zápisnice právne nesprávne. Súd sa nekriticky stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie v danom smere a neprihliadol na časový aspekt a právne povedomie žalovaného 1 a tých svedkov, ktorí boli účastní pri spísaní notárskej zápisnice. Súd neposúdil svedecké výpovede s ohľadom na vek svedkov, ich právne vedomosti a čas, ktorý uplynul od rozhodnej doby začiatku plynutia vydržacej lehoty. Súd podľa názoru sťažovateľky nezohľadnil ani fakt, že [REDAKOVANÉ] (žalovaný 1) sa pri nízkom právnom vedomí mohol oprávnenne domnievať, že pozemky po odsunutých Nemcoch má v oprávnenej držbe. Súd nezohľadnil fakt, že konfiškačné listiny neboli zapísané v príslušných pozemkovoknižných vložkách a žalovaný 1 a ani jeho právny predchodca nemali žiadnu vedomosť o (údajnom) vlastníctve tých pozemkov, o ktoré sa od roku 1943 starali, štátom.

23. Za právne nesprávne sťažovateľka označila tiež posúdenie vydržacej lehoty. Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd posúdil znenie notárskej zápisnice formalisticky a reštriktívne, keď iba konštatoval, že z nej nevyplývajú pre súd žiadne podstatné právne skutočnosti. Vydržaciu lehotu v prospech žalovaného 1 pritom správne konštatovala notárska zápisnica, keď 10-ročná vydržacia lehota v prospech žalovaného 1 uplynula najneskôr 10 rokov pred jej spísaním. Súd sa tiež nezaoberal so súhlasom Okresného úradu Bratislava IV s vydržaním sporných nehnuteľností a dobrovoľným vydaním sporných pozemkov žalovanému 1 zo strany Poľnohospodárskeho družstva Devín, neskôr Družstva Záhorská Bystrica. Súd sa nesprávne právne vysporiadal so skutočnosťou, že aj keď boli sporné pozemky vložené do Jednotného poľnohospodárskeho družstva, vydržacia lehota v prospech dobromyseľného užívateľa plynúť neprestala.

24. Podľa sťažovateľky najvyšší súd zrozumiteľne neuviedol, ako posúdil už uvedené námietky a z akých dôvodov ich neakceptoval.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

25. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu, ktorým bol rozsudok krajského súdu sp. zn. 7Co/207/2019 z 28. októbra 2021 vo výrokoch III, VII a VIII zrušený a vec mu v rozsahu zrušenia bola vrátená na ďalšie konanie.

26. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím najvyšší súd porušil jej označené práva z dôvodu, že sa vec znova vracia na konanie a rozhodnutie krajskému súdu. Najvyšší súd sa podľa názoru sťažovateľky nevysporiadal ústavne konformným spôsobom s viacerými kľúčovými námietkami uvedenými v dovolaní.

27. Ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné akcentovať osobitnú povahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré je kasačnej (zrušovacej) povahy. V prípadoch ústavných sťažností nasmerovaných proti rozhodnutiam všeobecných súdov ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že zásadne môže o merite veci rozhodovať, len ak ústavná sťažnosť smeruje proti „konečným“ rozhodnutiam orgánov verejnej moci. Spravidla musí ísť o rozhodnutie, ktorým sa súdne či iné konanie končí a jeho účastník nemá možnosť inej právnej obrany než využitie inštitútu ústavnej sťažnosti. V konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ešte stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (IV. ÚS 361/2010). Úlohou ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti totiž nie je meniť, resp. naprávať tvrdené či skutočné pochybenia všeobecných súdov a iných orgánov v dosiaľ právoplatne neskončených konaniach, ale je zásadne povolaný zaoberať sa zásahom do ústavne zaručených práv a slobôd sťažovateľa v právoplatne skončenej veci za súčasného vyčerpania všetkých garantovaných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

28. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmania právoplatne skončených vecí, preto ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016).

29. Úlohou ústavného súdu je v zásade posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú v zásade ako celok, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020). Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí dovolacích súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred všeobecnými súdmi (II. ÚS 562/2018, II. ÚS 406/2018, III. ÚS 481/2017). Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparovateľná v ďalšom konaní (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018).

30. Tieto závery neplatia bezvýnimočne, keďže aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia

všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. K zrušeniu kasačného rozhodnutia však ústavný súd pristupuje len v tom prípade, keď dôvody na tento krok sú natoľko závažné, že sa blížia zmätočným záťažiam konania, čím znehodnocujú ďalšie konanie, alebo ak by išlo o veľmi pevnú hmotnoprávnu pozíciu preskúmaného kasačného rozhodnutia (IV. ÚS 602/2020). Môže ísť aj o situáciu, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces takou zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparačiteľná v ďalšom konaní (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018).

31. V kontexte spomenutých východísk, zohľadňujúc predostretú sťažnostnú argumentáciu, sa ústavný súd zameria na posúdenie ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, najmä na posúdenie, či účinky jeho dovolacej právomoci sú zlučiteľné so základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu, resp. so zásadami spravodlivého procesu. Ďalej prihliadol na to, či argumenty uplatnené v ústavnej sťažnosti bude môcť sťažovateľka uplatniť v ďalšom konaní s ohľadom na záväznosť právneho názoru dovolacieho súdu.

32. Ústavný súd zistil, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bol rozsudok krajského súdu sp. zn. 7Co/207/2019 z 28. októbra 2021 vo výrokoch III (výrok o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam), VII (výrok o nároku na náhradu trov konania) a VIII (výrok o nároku na náhradu trov konania) zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, v dôsledku čoho nejde o rozhodnutie konečné. V konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky napádajúcej kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu pri rešpektovaní princípu subsidiarity, z ktorého vychádza čl. 127 ods. 1 ústavy, neprichádza do úvahy uplatnenie právomoci ústavného súdu, keďže o veci sťažovateľky bude ďalej prebiehať konanie pred všeobecnými súdmi, pričom sťažovateľka bude v ďalšom priebehu konania disponovať účinnými právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv vrátane prípadnej neskôr podanej ústavnej sťažnosti.

33. Podľa názoru ústavného súdu preto s prihliadnutím na dosiaľ uvedené a konkrétnu argumentáciu sťažovateľky nie je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu rozhodnutím spôsobilým výrazne a už nezvratným (nereparačiteľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľky. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu